

HISTORIE
SČÍTÁNÍ
LIDU

04

↑ Nejznámější reformou Marie Terezie bylo zavedení povinné školní docházky.

1754 POČÁTEK PRAVIDELNÝCH SOUPISŮ

Přavidelné soupisy obyvatel se začaly provádět od poloviny 18. století. V některých obdobích se jednalo o tříletou, někdy ale dokonce i o roční periodicitu. Tyto soupisy se pořizovaly k účelům fiskálním nebo vojenským. Prováděly je buď orgány vrchnostenské a duchovenstvo (v letech 1754–1769), nebo orgány vrchnostenské a vojenské (v letech 1770–1851). Prvé z nich zachycovaly obyvatelstvo přítomné, kdežto druhé tzv. domácí obyvatelstvo, později dané domovskou příslušností k obci.

Významným mezníkem v historii sčítání lidu byl 13. říjen 1753, kdy vyšel patent

císařovny Marie Terezie o každoročním sčítání. První soupis obyvatel na základě tohoto patentu byl proveden v roce 1754 a zahájil novou kapitolu sčítání lidu. Bylo to poprvé, kdy se soupis konal současně a jednotně na celém území soustátí. Původně jej mělo provést duchovenstvo podle farností. Posléze bylo rozhodnuto, že souběžně se uskuteční i sčítání zajišťované vrchností a jeho obsah bude rozšířen o soupis domů a o hospodářskou charakteristiku majitele domu. Vrchnostenské soupisy a soupisy provedené duchovenstvem se neshodovaly – duchovenské seznamy vykazovaly údaje vyšší.

VÍTE, ŽE...

výsledky soupisu z roku 1754 byly dlouho považovány za státní tajemství a data byla více než 100 let utajována?

VÍTE, ŽE...

bylo stanoveno, že poddaný, který se soupisu záměrně vyhne, bude se ukryvat nebo dokonce uprchnout, bude poté, co bude dopaden, zatčen a potrestán dvěma lety prací na pevnostních stavbách? Pokud by ukryl svůj dobytek před soupisem, kdekoli bude dobytek nalezen, bude konfiskován.

→ „Sčítacími komisaři“ byli jak duchovní, tak i vrchnostenská úředníci.

↑ Soutisky zachycovaly domácí obyvatelstvo, které se dělilo na přítomné a nepřítomné.

VÍTE, ŽE...

pro potřeby soupisu v roce 1770 bylo poprvé uloženo očíslovat všechny domy a po konškrpici bylo zakázáno měnit příjmení?

VÍTE, ŽE...

výsledky konškrpaci byly od roku 1828 pravidelně otiskovány v oficiálních „Tafeln zur Statistik der Österreichischen Monarchie“ (1828–1865)?

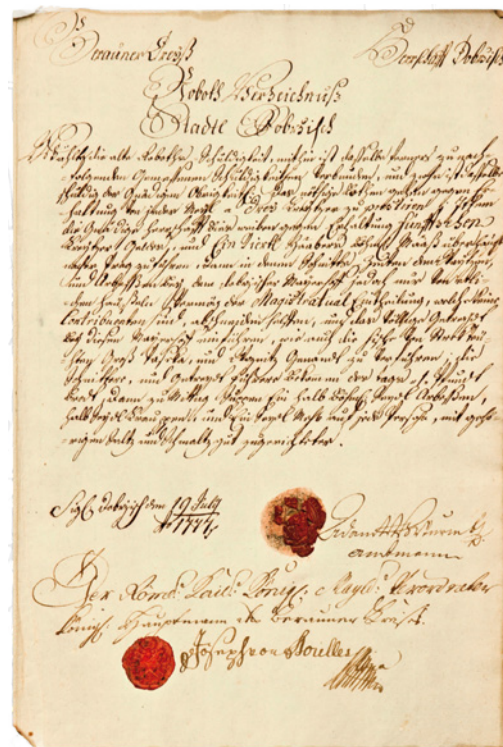
1777 NOVÝ KONŠKRIPČNÍ PATENT

V roce 1777 byl vydán nový konškrpční patent, který se s mírnými změnami a odchylkami stal základem soupisů až do roku 1851. Až do roku 1828 prováděly každoročně konškrpici souběžně vojenské a politické úřady. Poté se interval sčítání změnil na tříletý a sčítání proběhla v letech 1830, 1834, 1837, 1840, 1843 a 1846. Údaje získané v tříletých periodách byly ale pouze revizí dříve zjištěných údajů, nikoli zcela novým zjišťováním. Zapisovalo se domácí obyvatelstvo (tj. osoby příslušné do dané obce), které se rozlišovalo na přítomné a nepřítomné. Údaje o mužské části populace byly z vojenských důvodů podrobnější. Až patentem z 25. října 1805 bylo nařízeno, aby stejně přesně jako muži byly evidovány i ženy a aby konškrpice zahrnovaly i děti už od narození. Teprve od roku 1807 jsou výsledky vojenských i politických šetření jednotné.

Od 80. let 18. století byly na panstvích a ve městech (později i v obcích) založeny tzv. populační knihy, které zaznamenávaly zvláště každou rodinu se všemi členy domácnosti. Hlava rodiny měla za povinnost všechny případné změny (úmrťi, narození atd.) bezodkladně hlásit.

↑ Titulní list patentu císařovny Marie Terezie z 10. března 1770.

↑ Robotní seznam datovaný rokem 1777.

1857 OD SOUPISU KE SČÍTÁNÍ

VÍTE, ŽE...

první statistický kongres se konal v Bruselu v roce 1853? Jedním z jeho závěrů bylo doporučení, aby sčítání prováděl jediný orgán ve státě a aby bylo prováděno k jedinému dni. Dalším doporučením bylo pravidelné konání sčítání v intervalu 10 let.

Sčítání lidu z roku 1857 je označováno jako přechod mezi soupisy obyvatelstva a moderními sčítáními lidu. Poprvé se konalo k jednomu okamžiku, a to k 31. říjnu 1857. Na přípravu měli úředníci pouze sedm měsíců, neboť císařské nařízení vyšlo 23. března 1857. Na rozdíl od soupisů obyvatelstva, které poskytovaly pouze základní údaje o počtu obyvatel a jejich struktuře, se sčítání lidu prováděná od poloviny 19. století stávají základním pramenem statistických dat, nejen o obyvatelstvu, o jeho počtu a složení, ale zároveň o celé ekonomice země. Od roku 1857 se na realizaci sčítání obyvatelstva už nepodílely vojenské úřady.

1869 PRVNÍ MODERNÍ SČÍTÁNÍ LIDU U NÁS

Teplice. Podle údajů ze sčítání v roce 1869 zde žilo 15 469 obyvatel, v roce 2011 to bylo 49 640 osob.

STATISTICKÝ PŘEHLED				STATISTICKÝ PŘEHLED				STATISTICKÝ PŘEHLED			
Obec	Populace	Území	Průměr	Obec	Populace	Území	Průměr	Obec	Populace	Území	Průměr
Podle Kral.	1 1910	zeměděl.	120	Podle Kral.	1 1910	zeměděl.	120	Podle Kral.	1 1910	zeměděl.	120
Podle Kral.	1 1872	zeměděl.	120	Podle Kral.	1 1872	zeměděl.	120	Podle Kral.	1 1872	zeměděl.	120
Podle Kral.	1 1864	zeměděl.	120	Podle Kral.	1 1864	zeměděl.	120	Podle Kral.	1 1864	zeměděl.	120
Podle Kral.	1 1856	zeměděl.	120	Podle Kral.	1 1856	zeměděl.	120	Podle Kral.	1 1856	zeměděl.	120
Podle Kral.	1 1848	zeměděl.	120	Podle Kral.	1 1848	zeměděl.	120	Podle Kral.	1 1848	zeměděl.	120
Podle Kral.	1 1840	zeměděl.	120	Podle Kral.	1 1840	zeměděl.	120	Podle Kral.	1 1840	zeměděl.	120

↑ Zapsané hodnoty ze sčítání v roce 1869.

Další významnou etapu v novodobých dějinách sčítání lidu na našem území zahájil zákon přijatý v roce 1869. Na jeho základě bylo na začátku roku 1870 provedeno sčítání lidu, které zachytilo stav ke dni 31. prosince 1869. Zákon dále určoval, že následná statistická šetření mají zachytit stav obyvatelstva v desetiletých obdobích, a to vždy k poslednímu prosinci roku končícího nulou. Samotné provedení šetření zajišťovaly obce, sčítací jednotkou se stala domácnost. Dotazníky byly buď vyplňovány majitelem domu, nebo „sčítacími komisáři“ na základě ústního sdělení sčítaných osob. Šlo vlastně o první sčítání lidu v moderním pojetí, které vytvořilo podmínky pro porovnávání základních demografických údajů od tohoto roku až po současnost.

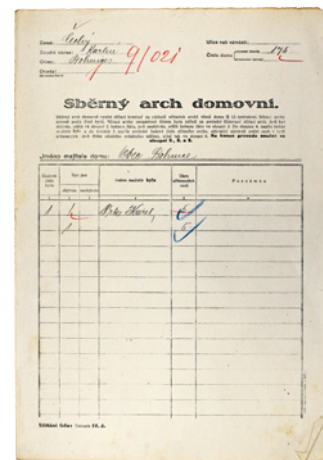

1921 PRVNÍ ČESKOSLOVENSKÉ SČÍTÁNÍ

První československé sčítání lidu a bytů se konalo k 15. únoru 1921 na základě zákona o sčítání lidu č. 256/1920 Sb. z 8. dubna 1920. Obsah tohoto sčítání se poněkud lišil od sčítání předválečných, opět však bylo sčítáno obyvatelstvo přítomné, a nikoli bydlící.

Za politicky nejdůležitější se považovalo zjištění národnosti obyvatelstva, které mělo potvrdit oprávnění vzniku samostatné Československé republiky. Na rozdíl od předválečného zjišťování národnosti na základě „obcovací řeči“ byla přijata definice národnosti, podle níž „národností jest rozuměti kmenovou příslušnost, jejímž vnějším znakem jest zpravidla mateřský jazyk“. Tím se měla odstranit pro české a slovenské etnikum znevýhodňující definice národnosti určované podle obcovací řeči, která nahrávala německému jazyku. Odkaz příznání národnosti podle kmenové příslušnosti navíc umožnil, aby se ke své národnosti přihlásili i Židé nebo Cikáni, a to i tehdy, když nepoužívali nebo běžně neznali jazyk, který je těmto národnostem vlastní. Nad otázkou a definicí národnosti se vedly dlouhé diskuse. Ačkoli byla oficiálně zavedena a zjišťována „československá národnost“, bylo možno zjistit počet obyvatel české a slovenské národnosti odděleně.

Za další důležitou charakteristiku se považovaly údaje o povolání, přičemž se porovnávalo současné povolání s povoláním k 16. červenci 1914. To umožnilo zjistit sociální a profesní přesuny, k nimž došlo během války.

↑ Sběrný arch domovní použitý při sčítání roku 1921.

↑ Sčítací arch z roku 1921.

VÍTE, ŽE...

zpracování sčítání bylo provedeno na Powersových děrnostřítkových strojích? U předchozích sčítání od roku 1890 se používaly stroje zn. Hollerith.

1930 DRUHÉ ČESKOSLOVENSKÉ SČÍTÁNÍ

Další sčítání se uskutečnilo 1. prosince 1930. Obsah sčítání byl v několika směrech rozšířen. Z nových znaků zařazených do sčítání je třeba uvést šetření o minulém bydlišti sčítaných, pokud osoba nebyla sečtena v obci svého narození. Zjišťovalo se místo, odkud se sčítaná osoba přistěhovala do místa, kde byla nyní sčítána. Za nejvýznamnější je však považováno zjišťování údajů o plodnosti žen. Zjišťovala se však pouze plodnost manželská, tj. v současném či posledním manželství.

1950 NÁRODNÍ SČÍTÁNÍ

K prvnímú sčítání lidu po roce 1945 došlo k 1. březnu 1950. Jelikož se současně uskutečnilo i sčítání bytů a domů a také soupis zemědělských, průmyslových a živnostenských závodů, používalo se pro celou akci názvu „*Národní sčítání 1950*“.

Toto sčítání bylo na dlouhou dobu posledním zpracovaným za tzv. přítomné obyvatelstvo. Také bylo nadlouho posledním, při němž se zjišťovala příslušnost k církvím (otázka na náboženské vyznání byla opět zařazena až při sčítání 1991).

Jedním ze základních cílů sčítání v roce 1950 bylo postihnout změny ve společnosti, ke kterým došlo v důsledku 2. světové války: odsun německého obyvatelstva, reemigrace, přesídlení do pohraničních oblastí českých zemí, změny v sociálním složení obyvatelstva. Sčítání také poskytlo údaje o bytovém a domovním fondu a jeho struktuře a mnohé další údaje, s jejichž pomocí by bylo možné popsat některé další válečné a poválečné změny v národním hospodářství.

VÍTE, ŽE...

sčítání, které bylo plánováno na rok 1940, se neuskutečnilo? Údaje zjišťované v prvních poválečných soupisech obyvatel z let 1946 (na Slovensku) a 1947 (v českých zemích) poskytovaly pouze základní informaci. Na Slovensku se sčítalo pouze přítomné civilní obyvatelstvo, v českých zemích veškeré přítomné obyvatelstvo.

Podstatnou změnou oproti sčítání z roku 1930 pak byla nová definice národnosti, podle které se národností rozuměla „*příslušnost k národu, s jehož kulturním a pracovním společenstvím je sčítaný vnitřně spjat a k němuž se hlásí*“.

Sčítání v roce 1950 důsledně rozlišilo profesní a odvětvové hledisko při zjišťování povolání. Vznikly tak dvě nové klasifikace: odvětvová klasifikace a klasifikace profesní.

Propagační scénka ke sčítání lidu v roce 1950 s Janem Werichem v hlavní roli. →

VÍTE, ŽE...

výsledky sčítání z roku 1950 byly publikovány jako neveřejné a s omezeným počtem výtisků? Pro veřejnost byla data sčítání uvolněna po odtajnění až v roce 1962.

1961 SLDB

Další sčítání na našem území se uskutečnilo k 1. březnu 1961 a poprvé bylo označeno jako „sčítání lidu, domů a bytů“ (SLDB). Celé zpracování cenzu bylo tentokrát provedeno za trvale bydlící obyvatelstvo a podle koncepce tzv. cenzových domácností. Data sčítání za bydlící obyvatelstvo umožnila následně založit a vést roční bilance obyvatelstva podle řady kritérií, např. podle rodinného stavu. Podrobné zpracování údajů o cenzových domácnostech významně rozšířilo informace o struktuře rodin a domácností, o jejich velikosti, umožnilo kvantifikovat rozsah vícegeneračního soužití, zjistit počty a složení neúplných rodin se závislými dětmi a umožnilo popsat způsob a podmínky bydlení.

Oproti předcházejícím sčítáním se rovněž poprvé zjišťovaly a zpracovaly údaje o dojíždě do zaměstnání mezi okresy i do větších měst. Stejně tak poprvé byly získány údaje o družstevních rolnících, kteří představovali novou sociální skupinu. SLDB 1961 poskytlo také podrobné údaje o úrovni školního vzdělání podle věkových skupin a pohlaví.

Množství publikovaných údajů a analytické využití dat ze sčítání bylo oproti předchozím cenzům mnohem rozsáhlejší. Hlavní výsledky sčítání 1961 vyšly v letech 1965–1967 ve čtyřech svazcích pod společným názvem „Sčítání lidu, domů a bytů v ČSSR k 1. březnu 1961“. V letech 1963–1965 byly postupně vydány tiskem jednotlivé krajské publikace, které obsahovaly velké množství podrobných údajů a které byly doplněny analýzou výsledků za celý kraj a jeho okresy. V roce 1965 vyšla tiskem celostátní publikace „Vývoj společnosti ČSSR v číslech“ a o rok později byl vydán „Statistický lexikon obcí ČSSR 1965“.

↑ Získané údaje bylo třeba zakódovat. © ČTK (foto), 2013

VÍTE, ŽE...

cenzová domácnost je nejmenší skupina osob, spjatá společným bydlením, společným hospodařením a většinou i příbuzenskými vztahy? Dělí se na úplné rodinné domácnosti, neúplné rodinné domácnosti, vícečlenné nerodinné domácnosti a domácnosti jednotlivců. Koncept cenzové domácnosti zavedl Státní úřad statistický jako první na světě. Naposledy byly výstupy za cenzové domácnosti zpracovány při sčítání v roce 2001.

VÍTE, ŽE...

data ze SLDB 1961 umožnila založit a následně vést roční bilance obyvatelstva podle trvalého pobytu a řady dalších kritérií?

VÍTE, ŽE...

při sčítání v roce 1961 byly sečteno 2 869 370 bytových a 3 214 263 cenzových domácností? To znamená, že 327 106 bytových domácností bylo tvořeno více než jednou domácností cenzovou.

1970 SLDB

Novými zjišťovanými znaky při sčítání k 1. prosinci 1970 se stalo rodné číslo, mateřský jazyk, státní příslušnost a v rámci zjišťování dojíždky do zaměstnání, škol a učení její frekvence, vzdálenost, doba a používaný dopravní prostředek. Důležité bylo sledování chtěného nebo nechtěného soužití cenových domácností v jednom bytě a dále vybavení domácností některými předměty dlouhodobého užívání.

Počítačové zpracování výsledků za pomoci velkokapacitního sálového počítače umožnilo velmi širokou publikaci údajů. Poprvé byly výsledky sčítání zpracovány za tzv. základní sídelní jednotky (tj. lokality ve venkovském osídlení a urbanistické obvody ve vybraných městech).

1980 SLDB

Čtvrté poválečné sčítání proběhlo k 1. listopadu 1980. Obsahově bylo do značné míry shodné se sčítáním 1970. Za nové lze považovat prohloubení dat o plodnosti žen, třídění základních sídelních jednotek podle typů a velikostí a také směrové zpracování dat o dojíždce do zaměstnání (dříve bylo prováděno jen bilanční). Významným prvkem bylo také zpracování informací o nedostatku bytů jednotným způsobem až do úrovně jednotlivých měst.

Zpracování výsledků sčítání proběhlo na novém sálovém počítači Cyber 180, při využití všech zkušeností z minulého cenzu. Údaje ve formě číselných kódů byly převedeny systémem Videoplex 3 přímo na magnetické pásky v závodech Podniku výpočetní techniky. Následně pak byly provedeny logické kontroly a opravy. Téměř celé zpracování proběhlo díky sálovému počítači ve velmi krátkém časovém období (zhruba za jeden a půl roku).

↓ *Při sčítání v roce 1970 se poprvé zjišťovala doba dojíždky do zaměstnání a škol.*

VÍTE, ŽE...

se sčítáním lidu bylo od roku 1970 spojeno 2% výběrové šetření u domácností tzv. Mikrocensus, jehož základním cílem bylo zjišťování diferenciací v příjmové úrovni různých skupin domácností a postižení některých dalších stránek jejich životní úrovně?

VÍTE, ŽE...

jako součást propagace sčítání lidu, domů a bytů v roce 1980 vydalo ministerstvo spojů 24. září 1980 poštovní známku v hodnotě 1 Kčs v nákladu 23 605 000 kusů?

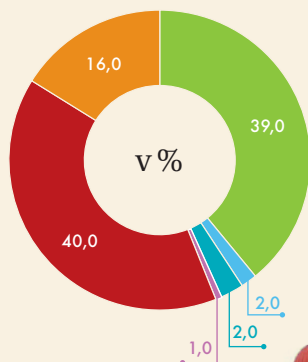

1991 SLDB

Poslední československé sčítání lidu se uskutečnilo k 3. březnu 1991. Na základě mezinárodních doporučení přijatých Evropskou hospodářskou komisí OSN byla do sčítání znovu zařazena otázka na mateřský jazyk a na trvalé bydliště v době narození sčítané osoby. Zpracování bylo opět provedeno za obyvatelstvo trvale bydlící. Rychle se měnící společensko-politická situace po roce 1989 se odrazila v závěrečné fázi příprav sčítání, a to hlavně v obsahových a metodických změnách. Oproti sčítání 1980 došlo k některým změnám ve způsobu zjišťování a zpracování ekonomické aktivity a společenské skupiny. Po více než 40 letech byla do sčítacích tiskopisů zařazena otázka na náboženské vyznání sčítané osoby.

K zvláště výrazným změnám došlo v klasifikaci národností, a to zejména v návaznosti na ústavní zákon, kterým se uvozuje Listina základních práv a svobod. V souladu s tímto ústavním zákonem byla otázka na národnost ve sčítacím archu uvedena s tímto vysvětlením: „Rozumí se příslušnost k národu a je ponecháno každému, aby se svobodně vyjádřil o své příslušnosti podle svého přesvědčení“. U dětí mladších 15 let se národnost řídila podle národnosti rodičů. Pokud se rodiče hlásili k různým národnostem, pak se národnost dítěte uváděla podle národnosti jednoho z nich. Sčítací arch umožňoval hned od počátku jakýkoliv zápis národnosti zcela bez omezení. Nebývaly se tak rozšířil rozsah národností, za které byly výsledky zpracovány. Mezi nimi byla také poprvé národnost moravská a slezská. Údaje o národnosti se nemusely shodovat se zápisem v občanském průkazu či jiném osobním dokladu.

Poprvé od roku 1950 byla opět zařazena otázka na náboženské vyznání.

- římskokatolické
- českoslov. husitské
- evangel. církve
- ostatní
- bez vyznání
- nezjištěno

VÍTE, ŽE...

z výsledků sčítání, které proběhlo v roce 1991, bylo postupně vydáno celkem 1 172 titulů (z toho za ČR 848)? Kromě základních publikací vyšlo velké množství datových a analytických prací ze sčítání.

↑ Dobová propagace televizních přijímačů Fatra.

NÁČNOSTI		5. MRAZ-NÍČKA		6. VLASTNÍ AUTOMAT. PRÁČKA		7. TELEVI-ZOR		8. TELEFÓN		9. Máte REKREAČNÍ CHATU, DOMEK nebo CHALUPU (vlastní nebo v trvalém nájmu)?		10. Máte OSOBNÍ AUTOMOBIL?		11. VODO-VOD	
			šamostatoá mraznička		ano		baravný		ano		ano		ano		zaveden - do bytu
			jen jednu chladnička s mrazicí skříňkou		ne		žerpnělý		ne		ne		ne		
			(uvedte jen jednu odpověď) ne				židný								
01															
02															
1															
2															
3															

VÍTE, ŽE...

podle výsledků SLDB 1991 mělo 49,9 % osob trvalé bydliště ve stejné obci, v jaké se narodily? Mezi tzv. rodáky mírně převažovali muži (52,1 %). Nejvyšší byl podíl rodáků v jihomoravských okresech (až 60 %), nejnižší v západo- a severočeském pohraničí (okr. Tachov 31,6 %).

↑ Sčítací komisaře nezastavila ani nepřízeň počasí. © ČTK (foto), 2013

2001 SLDB

Sčítání v roce 2001 bylo opět integrovaným populačním, bytovým a domovním cenzem. Rozhodným okamžikem byla půlnoc z 28. února na 1. března.

Průběh tohoto sčítání komplikovaly některé nově vzniklé skutečnosti, mj. i relativně velký počet osob a domácností, které využily možnost odevzdat sčítací tiskopisy na obecním úřadě nebo je doručili přímo na pracoviště ČSÚ – takových bylo přibližně 250 tisíc. Další komplikací byl nebývale vysoký počet těch, kteří byli sečtení mimo místo svého trvalého pobytu (téměř 750 tisíc osob). Vzhledem k tomu, že výsledky byly publikovány podle trvalého bydliště, bylo zapotřebí tyto osoby zařadit ručně.

Další vážné komplikace pro zpracování a publikování výsledků sčítání pak přinesly povodně v srpnu roku 2002. Naštěstí nedošlo ke ztrátě datových souborů, takže zpracování výsledků sčítání mohlo v provizorních podmínkách pokračovat.

VÍTE, ŽE...

poprvé se při zpracování sčítání prováděla i kontrola duplicitně sečtených osob na základě rodných čísel? Rodné číslo bylo použito pouze pro tyto účely a nebylo součástí pořizovaných vstupních údajů za osoby, ani nebylo spolu s dalšími údaji zpracováváno.

Sčítání lidu, domů a bytů

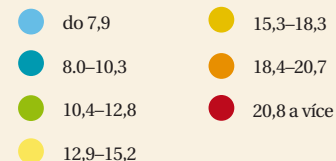
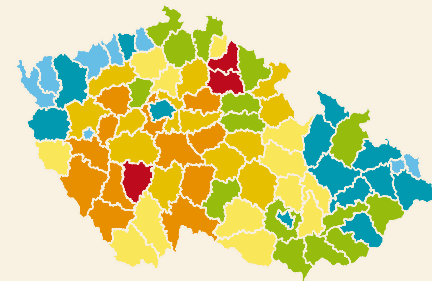
VÍTE, ŽE...

sčítací tiskopisy, které vyplňovalo obyvatelstvo, byly připraveny v 10 jazykových mutacích: anglicky, arabsky, čínsky, francouzsky, německy, polsky, romsky, rusky, ukrajinsky, vietnamsky?

VÍTE, ŽE...

při SLDB 2001 bylo poprvé pro pořizování vstupních dat využito optické snímání sčítacích tiskopisů, a že byl vyvinut speciální software pro tvorbu tištěných publikací? Výsledky sčítání byly publikovány nejen v tištěné, ale také v elektronické podobě.

Podíl neobydlených bytů z celkového bytového fondu k 1. březnu 2001 (v %).

↑ Základní výsledky představila na tiskové konferenci předsedkyně ČSÚ Iva Ritschelová a místopředseda ČSÚ Stanislav Drápal.

POČET OBYVATEL
ČESKÉ REPUBLIKY
K 26. BŘEZNU 2011

10 436 560

↑ Při kampani na sčítání v roce 2011 bylo pamatováno i na národnostní menšiny.

VÍTE, ŽE...

v obálkách se sčítacími formuláři doručenými do P. O. BOXu ČSÚ byly nalezeny stovky dokumentů, které tam sčítané osoby vložily omylem? Byly mezi nimi občanské průkazy, cestovní pasy, rodné listy, průkazy zdravotních pojišťoven, školní vysvědčení, nájemní smlouvy, oddací a úmrtí listy a oznámení, kupní a pojišťovací smlouvy a dokonce i fotografie novorozenců a dětské kresby.

VÍTE, ŽE...

na podzim 2010 se ve školách po celé ČR uskutečnilo tzv. Minisčítání, ve kterém si mohli žáci a studenti zábavnou formou vyzkoušet práci se statistickými daty a také zjistit, jak jsou tyto údaje užitečné a zajímavé?

2011 SLDB

Rozhodným okamžikem prozatím posledního sčítání byla půlnoc z 25. na 26. března 2011. Při tomto sčítání poprvé Český statistický úřad upustil od tradiční metody sčítání a přešel ke kombinované metodě s využitím registrů, neboť pro předvyplnění sčítacích formulářů a pro fázi zpracování byly využity údaje dostupné z administrativních zdrojů.

Sčítacími komisaři byli zhruba v 95 % případů pracovníci České pošty, s. p. Český statistický úřad spolupracoval i s dalšími institucemi. Ve spolupráci s Asociací poskytovatelů sociálních služeb a se Sdružením azylových domů se vůbec poprvé pokusil o sečtení osob bez přístřeší. Právníckým osobám, které o to projevily zájem, posílal úřad ve většině případů domovní a bytové listy prostřednictvím datových schránek. Sčítací formuláře bylo možné vyplňovat také elektronicky na internetu.

Poprvé v historii sčítání se zjišťovalo tzv. faktické bydliště, tedy místo, kde lidé skutečně žijí. Formuláře reagovaly na vývoj ve společnosti a s tím související legislativní opatření, nově tak přibyl např. dotaz na registrované partnerství.

Při tomto sčítání se již nezjišťovala vybavenost domácností. Ve sčítacích formulářích se neobjevily žádné otázky na vlastnictví osobního automobilu, rekreačního objektu, telefonu ani dalších věcí. Z hlediska vybavenosti byla pro statistiku důležitá pouze otázka, zda má domácnost možnost využívat osobní počítač a připojení k internetu.

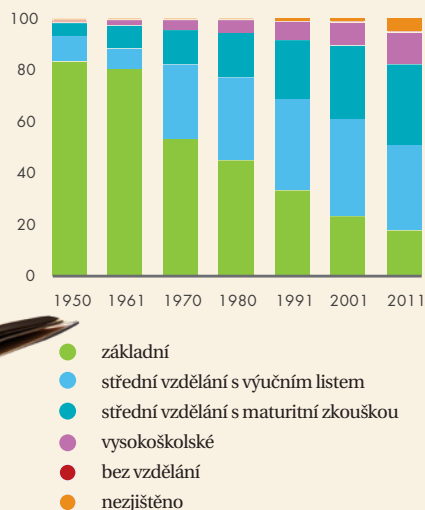
Zodpovězení otázky na národnost a náboženskou víru bylo opětovně dobrovolné. V otázce náboženské víry byla přidána možnost pro ty, kteří se nehlásí k žádné církvi ani náboženské společnosti, přihlásit se mezi věřící.

↑ Veškeré výstupy ze SLDB 2011 jsou k dispozici v elektronické podobě na CD i na internetu.

Změny ve struktuře vzdělání obyvatelstva lze postihnout právě díky sčítání lidu.

VÍTE, ŽE...

nejvíce elektronických formulářů bylo přijato hned první den sběru 26. března – celkem 510,3 tis. sčítacích formulářů, což byla téměř osmina všech elektronicky sebraných formulářů?

VÍTE, ŽE...

výsledky SLDB 2011 jsou dostupné v elektronické podobě na www.scitani.cz? Výsledky SLDB 2011 jsou prezentovány formou statistických tabulek, ze kterých lze vyexportovat data i ve formátu XML, který je vhodný pro následné strojové zpracování. Data jsou tak použitelná v dalších informačních systémech.

VÍTE, ŽE...

podle výsledků SLDB 2011 žilo v České republice téměř 11,5 tisíce osob bez domova, z toho bylo skoro 400 osob mladších 15 let?

↓ Sčítacími komisáři byli zhruba v 95 % případů pracovníci České pošty.

↓ Sčítací formuláře bylo poprvé možné vyplnit i elektronicky.

